

izdal le še: Leopolda Volknera Fabule ino pesmi. V Gradcu 1836. Po neuspehu s to izdajo (Prešernova zabavljica) je odločno posegel v literarno življenje le še enkrat, pozvan k temu uradno: Ko je vprašanje dančnice na novo postalo pereče, je na poziv sekovskega ordinariata, da naj poda svoje mnenje o erko-pisu in jeziku šolskih knjig za Spodnje Štajersko, v juliju 1836. napisal dve obsežni vlogi (eno izrečno proti Kvasu), v katerih je v glavnem ponovil načela, ki se jih je držal v slovnici in slovarju, le da jim je dal tukaj določnejši izraz. Po Murkovem mnenju novega črkopisa sploh ni treba, ker bohoričica popolnoma zadošča. Na noben način pa kot nadomestilo zanj ne prihaja v poštev dančica, ker je neenotna in neorganska ter bi nikoli ne mogla splošno prodrati, kar bi štajerske Slovence docela izoliralo. Da se to prepreči, naj ostane bohoričica, če se pa že hoče uvesti kaj novega, naj se uvede češki pravopis, kakor ga uvajajo sedaj Hrvati (gajica); z njo se bomo vsaj približali velikemu sosednjemu narodu, kar nam bo gotovo koristilo. Kakor v pisavi, tako naj se Slovenci (mišljeni so tu predvsem štajerski) združijo tudi v jeziku, za-

to naj se šolske knjige ne pišejo v narečjih, ampak naj se skuša najti lepa in mogoča sreda med obema skrajnostima med hrvaško-slovenskim in kranjsko-slovenskim narečjem in se enako upošteva govornica mariborskega in celjskega okrožja. S tema dvema vlogama, napisanima ostro, a stvarno in jasno, je Murko zapečatil usodo dančice.

Ze v marcu 1837. je graški gubernij predlagal, naj se Danjkove knjige za šole prepravijo, kar se je z odl. 21. jul. 1838. — ki ga ravno Verk navaja — res zgodilo. Izdelava knjig v bohoričici se je poverila Murku samemu. Naročene predelave teh knjig pa on ni izvršil. Bila je že na vidiku gajica in Murko se je zavedal, da bi proti nji bohoričica pomenila — anahronizem. V boju proti dančici Murko ni bil osamljen. Udarjali so po njej Alič, Harman, Krempelj, Rudmaš in Slomšek.¹

Ciril Petrovec

¹ Glej dr. Grafenauerjevi in dr. Kidričevi biografiji Danjka, Kvasa, Metelka in Murka v I., IV., V. in VI. zvezku Slov. biogr. leksikona.

Lepi uspehi tovariša Radovana Gobca

Ze delj časa se bavi s skritim delom na polju glasbenega udejstvovanja naš tovariš, navdušen član Učiteljskega pevskega zbora, Radovan Gobec s Henine pri Jurklostru. S poudarkom skritega dela ni misliti, da je njegovo delo javnosti še popolnoma nepoznano, temveč hoteli smo le podčrtati dejstvo, da je stopil Radovan Gobec v vrsto onih tovarišev, ki s svojimi sposobnostmi pomagajo dvigati našo kulturno stopnjo in to brez hrepenenja po časti in pohvali.

Radovan Gobec

Povod za današnji članek je dala njegova zadnja opereta »Planinska roža«, obsežno delo v treh dejanjih. Dasiravno je treba našemu narodu resne glasbe, mora vendar sprejemati tudi lahko operetno glasbo že največ zaradi tega, da z njo izpodrivamo tujo operetno glasbo, katero nam vsiljujejo sosedji z vso silo. Našemu narodu manjka takih primernih domačih operet in prav zato je vredno največje pohvale vsako stremljenje, ki skuša zadostiti narodu v tem pogledu.

V teku svojega udejstvovanja na glasbenem polju je izdal tov. Gobec sledeča dela: »Hmeljska princesa«, opereta v 3 dejanjih, »Tremerski dukat«, spevoigra v 4 dejanjih, »Beg iz harema«, opereta v 3 dejanjih, »Kuga«, komična glasbena enodejanka. Za mladino je uglasbil sledeče spevoigre: »V brat-skem obljubi«, »Pomladne cvetke«, »Kresni-

ček« in »Mladina poje domovini«. Izdal pa je tudi pesmi za narodne praznike in druge slične prilike. Trenutno ima v delu »Priročnik za pevce«, ki bo posebno dobrodošel pevcem v podeželskih zborih, ker bodo dobili v njem vso potrebno snov za razumevanje posameznih skladb.

Za mladega tovariša, kakor je še tov. Gobec, je to že lep uspeh vztrajnega dela, ki utegne sčasoma narasti ter ga uvrstiti v vrsto učiteljev-ustvarjalcev večje kvalitete vrednosti.

Značilnost Gobčeve muzike je melodioznost in narodni slog. Njegovi šlagerji so sodobni in pomagajo zaradi svoje privlačnosti izpodrivati tujo, posebno nemško »šlagersko« glasbo.

Dobra stran Gobčevih operet in njegovih del je tudi ta, da so zaradi privlačne glasbe, enostavne vsebine, vzete iz domačega okolja, in zaradi enostavne scenerije zelo lahko uprizorljive. Zaradi tega segajo po njih večinoma podeželski odri, ki so se tako dvignili, da lahko uprizarjajo glasbene odrske tvorbe. V dokaz navajamo sledeče številke: »Hmeljska princesa« je doslela že 25 uprizoritev na različnih odrih Slovenije, »Beg iz harema« 5, a »Tremerski dukat« 4 uprizoritve ter prenos radio-oddajne postaje v Ljubljani. Na mnogih šolskih odrih so že uprizorili njegove spevoigre za mladino »V brat-skem obljubi«, »Pomladanske cvetke« in »Kresniček«. Zadnja je celo prevedena v srbohrvaščino in večkrat prenašana po radiu Ljubljana in Beograd.

Zadnjo opereto »Planinska roža« je posvetil svoji ženi. Napredek tovariša Gobca je od dela do dela vidnejši, tako, da ima »Planinska roža« vse značilnosti dobre operete tako po vsebini kakor po delu. Obširno opereto bodo po izjavi avtorja uprizorili tudi v Ljubljani.

Poglejmo, kaj pravi glasbeni kritik g. prof. P. Sivice o tem delu.

»Učitelj Gobec Radovan je eden tistih od prirode bogato obdarjenih glasbenih talentov, ki najdejo uteho v poljudni in operetni glasbi. Pri prelitanju njegove najnovejše spevoigre »Planinska roža« naletiš povsod na glasbo, ki prica o njegovem izbornem posluhu, preprosti, toda v operetnem okviru okusni iznajdljivosti in dobršni stopnji znanja. Smisel za pevsko melodijo in zborovski stavek prednjači. Zato ni dvoma, da bodo tudi po temle delu radi segali. S starejšimi plesi se učinkovito družijo moderni šlagerjski ritmi običajne, toda prikupne akordike. Nekaj teh plesnih točk bi v ustrezajoči instrumentaciji mogel s pridom uvrstiti vsak salonski ali plesni orkester v svoj spored. O izvedljivosti v scenskem in glasbenem oziru je že izkušeni skladatelj in libretist (g. Gobec si dejanje in besedilo dela sam) vodil izdatno računa.

Morda bi se g. Gobec ob intenzivnejšem glasbenem šolanju lotil resnejših in težjih nalog ter zavrnil operetno konvencionalnost. Če ga pa slej ko prej veseli lahka iskrica božja, mu želimo, da s svojim delom, ki ne zaostaja za inozemskim te vrste, kar najbolj uspe.

Tovarišu Radovanu, ki krepko stopa, po začetni poti, želimo njegovi tovariši in tovarišice mnogo sreče in uspeha.

Vir.

Nalivna peresa najnovejšega sistema dobite po ugodnih cenah v Učiteljski knjigarni. Cene od 12 do 400 din.

—t Za potovanje si preskrbite vodiče, i. s. Griebenove potovalne vodiče v nemščini: Švica, Paris, Firenze, Berlin, Dunaj, Hamburg, Benetke, Genua, Dalmacija, Dolomiti, Budimpešta, Nürnberg, Koroško, Gornja Italija, Italija, Južna Italija, Riviera, Štajersko, Salzburg, London, Trst-Opatija, Milan.

Na Vas je ležalo da imate obliko vedno kot novo

zato jo pustite redno kemično čistiti ali barvati v tovarni

JOS. REICH

Ljubljana

Poljanski nasip 4-6

Pralnica — Svedljalnica

Ob žalostnem kulturnem dogodku

Naša dolgoletna sodelavka Angela Vode je pred leti objavila knjigo »Žena v sedanjosti družbi«, lani je izšla njena druga tovrstna knjiga »Spol in usoda«, I. del, ob letošnjem novem letu pa »Spol in usoda«, II. del. Avtorica, ki si je z nešteti članki, predavanji in plemenitimi osebnimi uslugami zaslužila ime naše prve delavke na smotno načrtanem socialnem, književnem in narodnem področju, je imela pri pisanju omenjenih knjig edini namen, da pokaže naši ženi in vsej javnosti resnični položaj, v katerem živi žena po nujnosti svojega spola, gospodarskih razmer, socialne uredbe in miselnosti našega časa. Te knjige pomenijo važen donesek naši socialni literaturi pa tudi važen kažipot za razvoj našega občega življenjskega pojmovanja v smislu višje, socialno in moralno poudarjene duševnosti.

Tako razume Angela Vodetova slovenska žena, tako jo razume tudi javnost, ki je sprejela vse tri knjige s priznanjem, žene pa tudi s hvalečnostjo.

Toda ob izidu II. dela »Spola in usode« se je zgodilo, da je slovenski list, ki izhaja pod uredništvom slovenskega katoliškega duhovnika, objavil nekaj ne samo ogabnih, ampak tudi iz skrajnega nerazumevanja izvirajočih besed. Tole je bilo čitati v tedniku, ki se imenuje »Slovenski delavec«:

»Angela je stara, bo najbrž tudi garala s svojo knjigo »Spol in usoda«. Angela Vodetova namreč. Za skupinske paritvene zakone se zavzema. Angela je očividno stara, predpotopno stara, da pogreva staro marksistično, od vseh zavrženo in obsojeno propagando za skupinski paritveni zakon. Angela pa mora biti tudi grda, tako grda kakor vsaka cunja, ki je slehernemu rada za podnožek, da si vanjo čevlje briše. Pošten moški na ženo

s skupinskimi nazori še ne pljune ne. Stran pogleda in mirno gre, ker mu rože s takim duhom, kot ga Angela širi v svoji brošuri »Spol in usoda«, od daleč smrdijo.

Slovenska sekcija »Zveze akademsko izobraženih žen« je h gornjim vrstam poslala vsem našim dnevnikom in tednikom izjavo, ki je pa izvestni listi niso objavili. »Slovenec« je prinesel namesto omenjene izjave celo nadaljnji napad na avtorico.

Izjava se je glasila:

»Kot člani slovenskega narodnega občestva in kot kulturni ljudje z ogorčenjem zavračamo tak način pisanja, ki ne zadene in ne žali le poedine človeške osebnosti, temveč uničuje temeljne osnove našega narodnega sožitja, niža naš kulturni nivo in vzgaja ljudi, ki bodo brez čuta odgovornosti in brez plemenitosti gledali na delo bratov in sester v narodnem občestvu.

Pozdravljamo vsako stvarno kritiko, tak način pisanja pa žali vsakega resničnega in polnovrednega človeka.

Jugoslovanska ženska zveza, sekcija za dravsko banovino, najmočnejša predstavica slovenske organizirane ženske javnosti, se pridružuje protestu Zveze akademsko izobraženih žen ter z zgražanjem obsoja osebni napad na go. Angelo Vodetovo v »Slovenskem delavcu«, ki mora žaliti vsakega poštenega človeka ter v žalostni luči kaže slovensko kulturno raven.

Jugoslovanska ženska zveza.

Sekcija za dravsko banovino

Mira Engelman s. r.,

predsednica.

Pavla Hočevnar s. r.,

načelnica komisije za tisk.

Splošne vesti

KMEČKO NADALJEVALNE ŠOLE

V dravski banovini obstoje že 10 let kmečko nadaljevalne šole, ki so nujno potrebne za izobrazbo kmečke mladine. Danes je že za vsak poklic potrebna poleg ljudske še posebna šola, le kmetu naj zadostuje samo ljudska šola. Pa je kmečko delo tako mnogostoransko in težavno, da je prav zanj še prav potrebno mnogo znanja. V drugih kulturnih državah so zato uvedli nadaljevalne šole za kmečko mladino. V letu 1928. se je pričelo z organizacijo kmečko nadaljevalnih šol tudi pri nas. Povsod, kjer so bile ustanovljene, so se prav dobro obnesle. Pouk v teh šolah je prostovoljen in zahteva od učitelja mnogo požrtvovalnosti in ljubezni do dela. Vživeti se mora v kmečko občestvo in proučevati potrebe vasi, ker le tedaj ima šola res uspeh. Tudi obisk je prostovoljen, zato uspevajo le one šole, ki nudijo obiskovalcu tisto kar potrebuje v vsakdanji življenjski borbi.

Kakor smo že svoj čas poročali, bo odbor učiteljev kmečko nadaljevalnih šol poskrbel, da za 10 letnico izide zbornik. Glavni namen tega zbornika bo, podati pravo sliko naših kmečko nadaljevalnih šol. V knjigi pa bodo poleg splošnih razprav tudi strokovne, ki bodo služile učitelstvu na teh šolah. Na zadnji strani širšega odbora uč. kmečko nad. šol, ki je bila 14. januarja t. l. v Celju, je bila določena vsebina posameznih razprav. Razen tega je odbor razpravljaj tudi o drugih važnih zadevah kmečko nadaljevalnega šolstva.

Prav lepo posluša odbora strokovna knjižnica, ki jo oskrbuje tovariš Tit Grčar, šola Ljubljana-Barje. V knjižnici je lepo število del, potrebnih vsakomur, ki se hoče poglobiti v delo. Vseh knjig je 111 v 122 izvodih. Glavni namen knjižnice je izposojanje takih del, ki si jih učiteljstvo zaradi visoke cene ne more nabaviti. Knjige se posojujejo prvenstveno tistim učiteljem, ki v tekočem letu poučujejo na teh šolah.

Ker se bo vršilo slavnostno občestvo letos v juniju, poziva odbor vse, da morebitne predloge že sedaj pošljejo tovarišu predsedniku Gosaku v Teharje pri Celju.

Odbor.

CLANOM IN POVERJENIKOM »PEDAGOŠKEGA TISKA, MARIBOR!«

Na številna vprašanja članov in poverjenikov zadrage »Pedagoški tisk, Maribor«, kako je z delovanjem omenjene zadrage, si dovoljujemo radi štednje na rezijskih stroških odgovoriti preko stanovskega lista.

Prihodnja brošura je pripravljena ter bo v kratkem izročena tiskarni. Obravnavala bo praktične izsledke v razredu, ki jo je napisal tov. Ledinek Miloš. Z njo bomo ustregli vsemu učitelstvu, posebno pa mlajšemu.

Predhodno pa prosimo še vse one poverjenike, ki še niso poslali točnih obračunov o prodaji prve brošure, da to nemudoma store. Prosimo, da nam nakažejo vse zneske za vse razpečane knjižice, nerazprodane pa takoj vrnejo zadrugi na naslov: »Pedagoški tisk, Maribor«, odpravniki Vuzenica. Za nakazilo denarja se poslužuje položnic, ki so bile priložene v juljski okrožnici in v poznejših opozorilih.

Obenem pa se zahvaljujemo vsem vestnim poverjenikom za točno in požrtvovalno delo, ki so ga pokazali pri razpečavanju ter jih prosimo nadaljnje podpore.

Kdor še nima prve brošure »Slovenska šola in učitelj«, jo lahko naroči pri zgoraj navedenemu naslovu.

POZIV DRUŠTVOM!

Imenski seznamov z organiziranimi učitelji poročenih učitelje se niso poslala sekciji društva Gornji grad, Kozje, Ljubljana vzhodni del, Logatec, Maribor desni in Maribor levi breg.

Zaradi reda in točnega poslovanja prosimo imenovana društva, da store to z obratno pošto.

Uprava.

— V počastitev spomina pok. ge. Ane Skubic, matere šolskega upravitelja v Hrušici pri Ljubljani, je tamkajšnji učiteljski zbor namesto venca daroval 150 din za podporni sklad drž. pomožne šole v Ljubljani. Tov. Skubicu iznaka upraviteljstvo iskreno sožalje, darovalcem pa najlepšo zahvalo.

Osebnne zadeve

—i Premeščen je nazaj na svoje prvotno službeno mesto k sv. Juriju ob juž. železnici Franjo Hajšek, učitelj v Kramarovich.

Kaj vse pišejo

o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

—I »Naše dolžnosti na narodnih mejah!« V tem članku ugotavlja »Edinost« od 21. jan. tudi: Nadaljnja pozornost pa mora biti posvečena prosvetnemu delu, ki se pri nas več ali manj zapostavlja; primanjkuje šol in učiteljev, zaradi česar so plodovi vzgojnega prizadevanja omejeni. Tudi predavanja so vedno bolj redka, prav tako se premalo skrbi za slovenske knjižnice, ustanavljanje gospodarskih in kulturnih društev vzdolž meje in drugo. Brez ničesar ne more nastati nekaj. Dokler nekd ne bo spoznal, zakaj je član recimo slovenske narodne zajednice, ne bo mogel s prepričanjem naglašati svojega slovenskega porekla, slovenske pripadnosti in ne bo mogel braniti slovenskih kulturnih interesov. Razumljivo pa je, da bo kdor koli mogel vršiti to funkcijo samo takrat, če bo zanj tudi dovolj izobražen. Ze iz tega važnega razloga ostaja nujnost, da moramo vprav za obmejne kraje poskrbeti za prvovrstno šolstvo, knjižnice, društva in podobne ustanove, ki bodo prispevale k dvigu izobražene stopnje obmejne prebivalstva.

—I »Slovenski učitelj na Kočevskem« je naslov članka, ki ga je prinesla Edinost z dne 21. jan. izpod peresa Zupanca Lojzeta, in piše med drugim tudi: Z znano, pred dvema letoma izvršeno premetitvijo slovenskih učiteljev v narodnostno najbolj eksponirane kraje na Kočevskem pa se je ta boj za pravice slovenskega ljudstva na Kočevskem marsikje zaostрил do tragičnih zapletkov. Ako hočemo vprašanje slovenskega učitelja na Kočevskem osvetliti s prave strani, tedaj je potrebno, da se poglobimo seznanimo z razmerjem slovenskega učiteljstva do otrok kočevskih Nemcev na eni in z medsebojnimi odnosi slovenskega in nemškega učiteljstva na drugi strani. Več ko gotovo pa je, kar je treba takoj poudariti, da je vprašanje eksistenčne nezavisnosti slovenskega učitelja na Kočevskem v neločljivi zvezi z izboljšanjem narodnostnih in ne nazadnje tudi gospodarskih prilik na tem jezikovno mešanem otočku, kjer so kočevski Nemci avtohtoni gospodarji na naši zemlji. Vprašanje zase je tudi, če uživa slovensko učiteljstvo na Kočevskem (ki je na delu za svoje ljudstvo

in trpi za svoje delo tudi preganjanja od ljudi, prekašenih s tujo miselnostjo) sploh zaščiteno. Le eno je gotovo, da je bivša Šulmarka s svojim Schulvereinom skrbela za svoje učitelstvo v narodno mešanih krajih tako, da bi bil slovenski učitelj na Kočevskem v sedmih nebesih, če bi danes užival vsaj polovico tistih dobrin, ki so bile takrat navržene tistim, ki so potujočevali našo kri. Učitelstvo na Kočevskem je še zmerom narodno pomešano, dočim so se slovenski učitelji selili iz kraja v kraj, ker so jih politični nasprotniki pehali v »kočevsko Sibirijo«, ne da bi se menili za njih gnotni položaj. Takšno učitelstvo, ki je smatralo Kočevsko za kazensko mesto, ni moglo pa tudi sprostiti svojih sil za kulturni in gospodarski podvig svojih rojakov. Grehi, ki so se na račun obubožanega slovenskega učitelja na Kočevskem uganjali v preteklosti, so kulturna zapuščina tistih političnih špekulantov, ki sta jim bila naše ljudstvo na Kočevskem in borba za naš jezik vedno deveta skrb. Dokler se bodo takšne metode izvajale in dokler slovensko učitelstvo na Kočevskem v svojem delu ne bo zaščiteno, dotlej se narodnostne prilike na Kočevskem ne morejo izboljšati, kajti borbeno učitelstvo je

bilo in bo zmerom začetek vseh izboljšanj, ki si jih je kdaj koli pridobilo slovensko ljudstvo na svoji zemlji.

—I »Večernik« z dne 20. jan. prinaša pod naslovom »Narodno-obrambno delo ob severni meji« med drugim: Glavna nositeljica in pospešiteljica tega dela naj bo ob severni meji učiteljska inteligenca, ki bo gradila iz zdravih tal gospodarsko in socialno osnovo, podkrepileno z narodno mislijo vseh plasti ljudstva, da bi se tako gospodarsko močan in socialno urejen narod lahko uspešno postavil v bran tujim tradicijam in navlakam. Učitelstvu naj se da možnost, da se sistematično loti izboljševanja narodnega duha in volje.

Seveda so to stvari, ki jim učitelstvo samo ne more do dna. Potrebna je pomoč in dobra volja za skupen nastop z materialno podporo oblasti, ki bi to delo potrebno podkrepila in dala pogoj za stvaren uspeh.

Za to delo, ki je spričo sedanjih razmer ob severni meji v narodnostnem pogledu nujno potrebno, je treba izdelati točen načrt načina ureditve in končne smotne izpolnitve, da bi to narodno-obrambno delo res temeljilo na koristni in pametni podlagi, ki bo v blagostanje naroda in države.

Iz spominske knjige Učiteljskega doma v Mariboru

»Dva moja fantka sta študirala v Mariboru, tretjega sem pripravljala k sprejemnemu izpitu. Sedemčlanska družina je morala 14 dolgih mesecev izhajati z zmanjšano plačo učiteljice matere. In takrat so mi dostavili dekret za šolo ne daleč od naše bistrice Kolpe... Plačati je bilo treba selitvene stroške: 3000 dinarjev, misliti je bilo treba na to, kaj bo z deco, če sta roditelja 250 km proč od Maribora v kraju, kjer so se predpostavljale prometne zveze...

Ni bilo nič hudega. Deca je ostala v Učiteljskem domu in je imela v tovarišu voditelju skrbnega očeta, v voditeljici internata dobro mamico. Tudi pri plačilu sem čutil, da imam deco v učiteljskem domu!

Ali sem edini učitelj, s katerim je tako neusmiljeno ravnala kruta usoda?

Podpis:»

Učiteljski dom v Mariboru

Učiteljski pravnik

—Š Vprašanje: »Prizadeži!« Če je učitelj dodeljen na drugo šolo, kje dobiva stanarino? Ali na matični, ali dodeljeni šoli?

Odgovor! Če je pridružen za kratek čas, se ne splača prenakazovati stanarine.

Učiteljska tiskarna

—t Knjigarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani priporoča naslednje zbirke knjig:

1. Zbirka za din 50:—Kunc: Veterinarska higiena in živinoreja. Oblak: Naša prašičjereja. Teržan: Kmetovalčev svetovalec. Wenko: Kmetijsko kokošarstvo. Wenko: Več dobre krme. Wenko: Sto pojasnil o umnem travništvu. Wester: Življenje čebel.

2. Zbirka za din 50:—Cermelj: Ljudska astronomija. Sadar: Lan in konoplja. Spiller: Planšarstvo.

3. Zbirka za din 20:—Breznik: Klic Gorjancev. Jeran: Zastava v vetru. Winkler: Cesta čez Resje. Zupanc: Stari Hrk. Tovornik: Stara pravda. Wester: Življenje čebel.

4. Zbirka za din 3:—Zirovnik: Narodne pesmi za mladino, 3 zvezki.

5. Zbirka za din 1:—Marolt: Narodne himne in domorodne pesmi.

6. Zbirka za din 25:—Baukart: Marko Senjanin, slovenski Robinzon. Dimnik: Kralj Aleksander I. Flere: Babica pripoveduje. Korban: Vitomilova železnica. Kosem: Ej, prijatelj! Siliš: Nekoč je bilo jezero. Riha-Prih: Povest o svatbi kralja Jana.

7. Zbirka za din 30:—Zupan: Belokranjske pripovedke. Vaštetova: Mejaši. Milkovič: Pravljice iz gozda. Meško: Našim malim. Krasnohorska: Pripovedka o vetru. Karafiat-Brađač: Kresničice.

8. Zbirka za din 40:—Milkovič: Pravljice iz gozda. Korban: Iz mojih temnih dni. Lah: Češke pravljice. Flere: Slike iz živalstva. Ewald-Holeček: Mati narava pripoveduje. Erjavce: Kitajske narodne pripovedke. Anatol le Braz: Islandska velika noč. Flere: Pripovedne slovenske narodne pesmi.

9. Zbirka za din 50:—Suchy: Staroindijske basni. Rapč: Tisoč in ena noč. Brinar: Pohorske bajke. De Amicis: Sreč.

10. Zbirka za din 100:—Erjavce-Flere: Zbrani spisi: Fran Erjavce. Franc Levstik. Matija Valjavec. Josip Stritar. Simon Jenko. Anton Martin Slomšek. Janko Kersnik. Slovenske pesnice in pisatelje.

—t **VAŽNO sporočilo!** Knjigarna Učiteljske tiskarne dovoljuje cenjenemu učitelstvu obročno odplačevanje knjig, ki jih pri njej naroči.

FR. P. ZAJEC
izprasan optik in urar
LJUBLJANA
sedaj Stritarjeva ulica 6,
pri franciskanskem mostu

Vsakovrstna očala, daljnogledi, barometri, toplomeri, hygrometri itd. — Velika izbira ur, zlatnine in srebrnine.
Ceniki brezplačno. Kvalitetna optika.

Mladinska mafica

—mm Ekspedicija 6. številke »Našega roda« se prične z današnjim dnevom. Pred 1. februarjem bodo imeli že vsi naročniki, ki so poravnali naročnino, list v rokah. Zamudniki, poženite se!

—mm Nekateri šole, ki so nakazale celoletno naročnino za »Naš rod« in knjige, so nakazale po din 2250, namesto din 2500. Kot je bilo svoječasno že objavljeno, je bil sprejet na skupščini sklep, naj izhaja »Naš rod« v povečanem obsegu na devetih, namesto osmih številkah, zato se je naročnina tudi zvišala za din 250 letno.

—mm Pri nakazovanju naročnine nekateri poverjeniki ne pojasnijo dovolj točno, za katere številke lista pošiljajo naročnino, ker je nevarnost, da nastanejo pri upravi zato pomote, prosimo cenj, poverjenike, da izrabijo v vseh domoljivih primerih hrabro stran položnic za pojasnila. Ta pojasnila itak nič ne stanejo.

—mm Izšla je 6. številka »Našega roda« s sledečo vsebino: Tone Seliskar, ABC rudarskih soljarjev. — Anton Ingolič, Širote (nadaljevanje). — Mara Tavčar, Vaške maskare (pesem). — Pavel Kunaver, Vojna in mir. — * * * Nezdovoljni konj. — Anton Ingolič, Med pohorskim oglarji. — Vlado Klemenčič, Tri prleške. — * * * Nekaj veselih uganj za pust. — Slavko Hotko, Jumbo in pajaci (slikanica). — Vilim Kunst, Za tri dinarje elektrike. — Mirko Kunčič, Sladkosredna miška (pesem). — Ivan Dodič, Pust (pesem). — Vlado Gal, Trije petelinčki (pesem). — Po Di-sneyu, Noetova barka. — Leopold Poljak, Listne uši. — Vida Taufer, Sejem (pesem). — Drobne zanimivosti, Mladina piše, Uganke, Križanke. — V ilustrativnem delu sodelujejo Evgen Sajovic, Fran Mihelič, Hinko Smrekar, Niko Pirnat, Slavko Hotko, France Godec, Oton Gaspari in drugi. Naslovna slika: Ata ježek.

—mm Pri literarnem natečaju sta bila nagrajena s prvo nagrado r. kopisa »Iz starih in novih časov« in »Mama, kruha!« Avtor prvega r. kopisa je Vlado Klemenčič, avtor drugega pa Oskar Hudales. Drugo nagrado si delita Fran Roš in Anica Černejeva za r. kopisa »Dija« in »Pisani izprehodi«. — Odkupljen pa je bil še r. kopis ozi. slikanica od Marte in Radovana Klopčiča (»Dedek Miha«) in Josipa Ribičiča (»Nerga«).

—mm Nekateri avtorji, ki so se udeležili literarnega tekmovanja, še niso javili svojega naslova. Prosimo, da to čimprej store, da jim lahko r. kopise vrnemo.

—mm Mladinska priloga Moravskega večernika je prinesla v prevodu O. F. Bablerja Novškovo mladino, črtico »Golobova smrt« iz 4. številke »Našega roda«.

ZAMENJAVA.

Zamenjam upraviteljsko mesto na dvorazrednici v srezu Slovenj Gradec. Primerno za učiteljski par. Ponudbe na upravo »Učiteljskega tovariša«.

Učiteljski pevski zbor JUU

Emil Adamič

—pev. Obvestilo. Članstvo Učiteljskega pevskega zbora je prejelo te dni okolišnico s točnim potovalnim programom turneje in koncertnim programom. Prosimo vse one članice in članice, ki se niso udeležili pevskega tečaja v januarja, da pošljejo do 5. februarja t. l. izpolnjene izjave za odtegljaje v turnejski fond. Tajništvo.

Stanovska organizacija JUU

Iz društev

Vabila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO ŠKOFJA LOKA bo zborovalo v ponedeljek, dne 13. februarja, ob 9. uri dop. v ljudski šoli v Škofji Loki. Poleg običajnih stanovskih točk bo na dnevnem redu zborovanja predavanje tov. Edvina Clementeja o astronomiji ter tov. Gruma o zemljevidih. — Vse članstvo vabimo najtopleje k polnoštevilni udeležbi! Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO CELJE bo zborovalo v soboto, dne 11. februarja t. l., s pričetkom ob 8. uri zjutraj na l. mestni ljudski šoli v Celju. Prvi del zborovanja bo posvečen 20. obletnici smrti Ivana Cankarja. O njegovem življenju in delu bo predaval slovstveni zgodovinar in književnik prof. g. dr. Anton Slodnjak iz Ljubljane, iz njegovih del pa bo recital režiser Narodnega gledališča g. Ciril Debevec. Na dnevnem redu so nadalje zelo važne zadeve stanu in organizacije. Knjižnica bo poslovala. K vstopu iskreno vabimo vse še nevljučene tovariše in tovarišice. K polnoštevilnemu obisku tega izredno lepega in važnega zborovanja prisrčno vabi odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V MURSKI SOBOTI zboruje 6. februarja 1939, ob 9. uri v Sokolskem domu v Murski Soboti. Na dnevnem redu je tudi zelo lepo predavanje, ki bo zanimalo vsakega od nas obmejnih učiteljev. Dalje prosimo tovariše(-ice), da nakazejo 1. februarja društvu članarino. Knjižnica posluje na dan zborovanja ob 8. do 9. v starem poslopju drž. ljudske šole na Aleksandrovi cesti. Društvo prosi tovariše(-ice), da povabijo v društvo tudi one tovariše(-ice), ki še niso člani naše stanovske organizacije. Ob 8. uri je sestanek odseka učiteljice istotam. Pridite! Odbor.

Novosti na knjižnem trgu

KOLEDAR »DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA« ZA LETO 1939. JE IZŠEL

Kakor vsako leto, tako je tudi letos izdala naša narodnoobrambna Družba sv. Cirila in Metoda svoj letni koledar. Koledar, ki je izšel v obsegu 85 strani, je razdeljen v glavnem na sledeče dele: naša dinastija, kraljevina, koledar, zaslužni umrli Cirilmetodariji, katerih je bilo v preteklem letu žal res precej veliko število. Naj omenimo najbolj znane, katerim so posvečeni posebni daljši nekrologi, kakor Franji Tavčarjevi izpod peresa Kolarja Ivana, nadalje Ani Podkrajškovi od Potočnik Nilke, dr. Ferdin Lasiču od Tomažiča Ivana, Frančku Sršenu od Anta Bega. Sledi nato aktualen članek prof. Kolarja Ivana Družba sv. Cirila in Metoda od dvajsetletnici Jugoslavije. V tem članku trdi pisec, da je tudi danes, ko živimo v svobodni narodni državi, narodno-obrambno delo potrebnejše kakor kdaj koli. »Kajti s tem, da so bile postavljene meje politično osvobodjeni zemlji, samo s tem niso mogle biti ozdravljene kar na mah tudi vse rane v duhovnem narodnem življenju.« V tem članku tudi poda avtor, da je bilo na ozemlju današnje dravske banovine iz avstrijskih časov do leta 1919, kar 151 raznarodovanih ljudskih šol, in sicer 60 nemških in 91 madžarskih ter 57 šulferajnskih šol in 4 vrtci. V letu 1919. je bilo vseh ljudskih šol v dravski banovini 822 z 2863 oddelki. Danes pa imamo prav na tem ozemlju 860 narodnih ljudskih šol (847 državnih in 13 zasebnih) s 4022 oddelki. Zelo poučen članek dr. Ilesiča Svetozarja »Kaj je geopolitika« razjasnjuje lažizanstveno podlago, po kateri si gotovi veliki narodi prisvajajo ozemlje manjših sosedov. Članke »Moji spomini na Drago« prinaša lep spominski opis bojev Slovencev s Kočevarji v bivši Avstriji izpod peresa pokojnega okrajnega šolskega nadzornika g. Josipa Turka. Vouk Ivan objavlja članek »Delovanje Družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu«. V tem članku so posebno zanimive statistike našega šolstva v Trstu, ki nazorno kažejo, kako se je ravno v tej naši ogroženi narodni postojanki širila narodna zavest. Brodnikov članek »Nemški in hrvaški bog« prinaša sliko narodnostnega boja na najbolj severni postojanki gradiščanskih Hrvatov. Statistično zanimiv je članek dr. Ilesiča Svetozarja »Pregled Slovencev v Evropi in izven nje« ter »Narodne manjšine v srednjeevropskih državah«. Posnemamo po članku, da živi Slovencev v Italiji 425.000, v bivši Avstriji 90.000, na Madžarskem 8000. V Franciji živi okrog 40.000 naših slovenskih izseljencev, v Nemčiji 50.000, v Belgiji 6000, na Nizozemskem 3000. Precej izseljencev Slovencev živi še na Poljskem, Češkoslovaškem, v Romuniji, Bolgariji in na Španskem. Tako živi v Evropi poleg naših narodnih manjšin v raznih državah še okoli

Šolski radio

r XVI. Torek, 31. januarja: Nekateri zanimivosti Beograda; g. Vinko Rupnik. Razpored: 1. Obrtna razstava. 2. Vojni muzej. 3. Muzej kneza Pavla. 4. Zivalski vrt. II.—III.—Petek, 3. februarja: Februar doma in v prirodi. Dialog, vodi g. Miroslav Zor. II.—III.

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo, dne 29. januarja, ob 17. uri predaval g. dr. Simon Zibert: Gospodarska škoda pri slinavki in parkljevki.

Poročila

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO ŽUŽEMBERK je zborovalo dne 12. novembra 1938. v Žužemberku ob primerni udeležbi.

Tov. predsednik Mervar je otvoril občni zbor ter podal poročilo o položaju v organizaciji, zlasti o poteku letošnje glavne skupščine v Zagrebu.

Nato se je vršilo predavanje tov. Ledra, šol. upravitelja v Smihelu, o principu šolskega dela v elementarnem razredu. Tov. predavatelj je razvijal trezne in pametne misli, kako delati v šoli, da se učitelj od samih metod, ki se mu ponujajo od vseh strani, ves ne zmede in ne izgubi. Učitelj mora znati kritično razbirati med dobrim in slabim, za naše razmere primernim in neprimernim. Zakaj, nekritično presajanje raznih tujih struj in metod na naša tla napravlja samo zmedo v našem šolskem delu. Ni važna metoda, važna je to, da da učitelj učencem solidno osnovo, na kateri bodo gradili sami v življenju in to v intelektualnem in vzgojnem oziru, vendar je treba dati vzgoji prednost pred učenjem. Pri vsem šolskem delu pa mora voditi učitelja ljubezen do otrok in poklica.

Da je govoril tov. predavatelj vsem iz srca, je pokazala živahna debata, ki se je razvila po predavanju. Tov. predavatelju za njegovo resno in lepo delo vse priznanje.

Nato je podala tov. tajnica svoje poročilo o gibanju in delovanju društva. Društvo dela prav živahno in se zanima za vsa šolska in izvenšolska vprašanja.

Tudi blagajniško poročilo je bilo ugodno. Večina članov redno plačuje svoje prispevke, le nekaj zamudnikov moti redno poslovanje. Blagajničarka želi, da se čimprej poboljšajo in poravnajo svoje obveznosti.

Prihodnje zborovanje bo meseca februarja v Žužemberku.

Fr. Mervar, t. č. predsednik. Rafaela Hrovatova, t. č. tajnica.

in trpi za svoje delo tudi preganjanja od ljudi, prekašenih s tujo miselnostjo) sploh zaščiteno. Le eno je gotovo, da je bivša Šumarka s svojim Schulvereinom skrbela za svoje učitelstvo v narodno mešanih krajih tako, da bi bil slovenski učitelj na Kočevskem v sedmih nebesih, če bi danes užival vsaj polovico tistih dobrin, ki so bile takrat navržene tistim, ki so potujočevali našo kri. Učitelstvo na Kočevskem je še zmerom narodno pomešano, dočim so se slovenski učitelji selili iz kraja v kraj, ker so jih politični nasprotniki pehali v »kočevsko Sibirijo«, ne da bi se menili za njih gnotni položaj. Takšno učitelstvo, ki je smatralo Kočevsko za kazensko mesto, ni moglo pa tudi sprostiti svojih sil za kulturni in gospodarski podvig svojih rojakov. Grehi, ki so se na račun obubožanega slovenskega učitelja na Kočevskem uganjali v preteklosti, so kulturna zapuščina tistih političnih špekulantov, ki sta jim bila naše ljudstvo na Kočevskem in borba za naš jezik vedno deveta skrb. Dokler se bodo takšne metode izvajale in dokler slovensko učitelstvo na Kočevskem v svojem delu ne bo zaščiteno, dotlej se narodnostne prilike na Kočevskem ne morejo izboljšati, kajti borbeno učitelstvo je

bilo in bo zmerom začetek vseh izboljšanj, ki si jih je kdaj koli pridobilo slovensko ljudstvo na svoji zemlji.

—I »Večernik« z dne 20. jan. prinaša pod naslovom »Narodno-obrambno delo ob severni meji« med drugim: Glavna nositeljica in pospešiteljica tega dela naj bo ob severni meji učiteljska inteligenca, ki bo gradila iz zdravih tal gospodarsko in socialno osnovo, podkrepileno z narodno mislijo vseh plasti ljudstva, da bi se tako gospodarsko močan in socialno urejen narod lahko uspešno postavil v bran tujim tradicijam in navlakam. Učitelstvu naj se da možnost, da se sistematično loti izboljševanja narodnega duha in volje.

Seveda so to stvari, ki jim učitelstvo samo ne more do dna. Potrebna je pomoč in dobra volja za skupen nastop z materialno podporo oblasti, ki bi to delo potrebno podkrepila in dala pogoj za stvaren uspeh.

Za to delo, ki je spričo sedanjih razmer ob severni meji v narodnostnem pogledu nujno potrebno, je treba izdelati točen načrt načina ureditve in končne smotne izpolnitve, da bi to narodno-obrambno delo res temeljilo na koristni in pametni podlagi, ki bo v blagostanje naroda in države.

Iz spominske knjige Učiteljskega doma v Mariboru

»Dva moja fantka sta študirala v Mariboru, tretjega sem pripravljala k sprejemnemu izpitu. Sedemčlanska družina je morala 14 dolgih mesecev izhajati z zmanjšano plačo učiteljice matere. In takrat so mi dostavili dekret za šolo ne daleč od naše bistre Kolpe... Plačati je bilo treba selitvene stroške: 3000 dinarjev, misliti je bilo treba na to, kaj bo z deco, če sta roditelja 250 km proč od Maribora v kraju, kjer so se predpostavljale prometne zveze...

Ni bilo nič hudega. Deca je ostala v Učiteljskem domu in je imela v tovarišu voditelju skrbnega očeta, v voditeljici internata dobro mamico. Tudi pri plačilu sem čutil, da imam deco v učiteljskem domu!

Ali sem edini učitelj, s katerim je tako neusmiljeno ravnala kruta usoda?

Podpis:»

Učiteljski dom v Mariboru

Učiteljski pravnik

—Š Vprašanje: »Prizadeži!« Če je učitelj dodeljen na drugo šolo, kje dobiva stanarino? Ali na matični, ali dodeljeni šoli?

Odgovor! Če je pridružen za kratek čas, se ne splača prenakazovati stanarine.

Učiteljska tiskarna

—t Knjigarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani priporoča naslednje zbirke knjig:

1. Zbirka za din 50:—Kunc: Veterinarska higiena in živinoreja. Oblak: Naša prasičjereja. Teržan: Kmetovalčev svetovalec. Wenko: Kmetijsko kozošarstvo. Wenko: Več dobre krme. Wenko: Sto pojasnil o umnem travništvu. Wester: Življenje čebel.

2. Zbirka za din 50:—Cermelj: Ljudska astronomija. Sadar: Lan in konoplja. Spiller: Planšarstvo.

3. Zbirka za din 20:—Breznik: Klic Gorjancev. Jeran: Zastava v vetru. Winkler: Cesta čez Resje. Zupanc: Stari Hrk. Tovornik: Stara pravda. Wester: Življenje čebel.

4. Zbirka za din 3:—Zirovnik: Narodne pesmi za mladino, 3 zvezki.

5. Zbirka za din 1:—Marolt: Narodne himne in domorodne pesmi.

6. Zbirka za din 25:—Baukart: Marko Senjanin, slovenski Robinzon. Dimnik: Kralj Aleksander I. Flere: Babica pripoveduje. Korban: Vitomilova železnica. Kosem: Ej, prijatelj! Silihi: Nekoč je bilo jezero. Riha-Prihbil: Povest o svatbi kralja Jana.

7. Zbirka za din 30:—Zupan: Belokranjske pripovedke. Vaštetova: Mejaši. Milkovič: Pravljice iz gozda. Meško: Našim malim. Krasnohorska: Pripovedka o vetru. Karafiat-Brađač: Kresničice.

8. Zbirka za din 40:—Milkovič: Pravljice iz gozda. Korban: Iz mojih temnih dni. Lah: Češke pravljice. Flere: Slike iz živalstva. Ewald-Holeček: Mati narava pripoveduje. Erjavce: Kitajske narodne pripovedke. Anatol le Braz: Islandska velika noč. Flere: Pripovedne slovenske narodne pesmi.

9. Zbirka za din 50:—Suchy: Staroindijske basni. Rapč: Tisoč in ena noč. Brinar: Pohorske bajke. De Amicis: Sreč.

10. Zbirka za din 100:—Erjavce-Flere: Zbrani spisi: Fran Erjavce. Franc Levstik. Matija Valjavec. Josip Stritar. Simon Jenko. Anton Martin Slomšek. Janko Kersnik. Slovenske pesnice in pisatelje.

—t **VAŽNO sporočilo!** Knjigarna Učiteljske tiskarne dovoljuje cenjenemu učitelstvu obročno odplačevanje knjig, ki jih pri njej naroči.

FR. P. ZAJEC
izprasan optik in urar
LJUBLJANA
sedaj Stritarjeva ulica 6,
pri frančiškanskem mostu

Vsakovrstna očala, daljnogledi, barometri, toplomeri, hygrometri itd. — Velika izbira ur, zlatnine in srebrnine.
Ceniki brezplačno. Kvalitetna optika.

Mladinska mafica

—mm Ekspedicija 6. številke »Našega roda« se prične z današnjim dnevom. Pred 1. februarjem bodo imeli že vsi naročniki, ki so poravnali naročnino, list v rokah. Zamudniki, poženite se!

—mm Nekatere šole, ki so nakazale celoletno naročnino za »Naš rod« in knjige, so nakazale po din 2250, namesto din 2500. Kot je bilo svoječasno že objavljeno, je bil sprejet na skupščini sklep, naj izhaja »Naš rod« v povečanem obsegu na devetih, namesto osmih številkah, zato se je naročnina tudi zvišala za din 250 letno.

—mm Pri nakazovanju naročnine nekateri poverjeniki ne pojasnijo dovolj točno, za katere številke lista pošiljajo naročnino, ker je nevarnost, da nastanejo pri upravi zato pomote, prosimo cenj, poverjenike, da izrabijo v vseh domoljivih primerih hrabro stran položnic za pojasnila. Ta pojasnila itak nič ne stanejo.

—mm Izšla je 6. številka »Našega roda« s sledečo vsebino: Tone Seliskar, ABC rudarskih soljarjev. — Anton Ingolič, Širote (nadaljevanje). — Mara Tavčar, Vaške maskare (pesem). — Pavel Kunaver, Vojna in mir. — * * * Nezadovoljni konj. — Anton Ingolič, Med pohorski oglarji. — Vlado Klemenčič, Tri prleške. — * * * Nekaj veselih uganj za pust. — Slavko Hotko, Jumbo in pajaci (slikanica). — Vilim Kunst, Za tri dinarje elektrike. — Mirko Kunčič, Sladkosredna miška (pesem). — Ivan Dodič, Pust (pesem). — Vlado Gal, Trije petelinčki (pesem). — Po Di-sneyu, Noetova barka. — Leopold Poljak, Listne uši. — Vida Taufer, Sejem (pesem). — Drobne zanimivosti, Mladina piše, Uganke, Križanke. — V ilustrativnem delu sodelujejo Evgen Sajovic, Fran Mihelič, Hinko Smrekar, Niko Pirnat, Slavko Hotko, France Godec, Oton Gaspari in drugi. Naslovna slika: Ata ježek.

—mm Pri literarnem natečaju sta bila nagrajena s prvo nagrado r. kopisa »Iz starih in novih časov« in »Mama, kruha!« Avtor prvega r. kopisa je Vlado Klemenčič, avtor drugega pa Oskar Hudales. Drugo nagrado si delita Fran Roš in Anica Černejeva za r. kopisa »Dija« in »Pisani izprehodi«. — Odkupljen pa je bil še r. kopis ozi. slikanica od Marte in Radovana Klopčiča (»Dedek Miha«) in Josipa Ribičiča (»Nerga«).

—mm Nekateri avtorji, ki so se udeležili literarnega tekmovanja, še niso javili svojega naslova. Prosimo, da to čimprej store, da jim lahko r. kopise vrnemo.

—mm Mladinska priloga Moravskega večernika je prinesla v prevodu O. F. Bablerja Novškovo mladino, črtico »Golobova smrt« iz 4. številke »Našega roda«.

ZAMENJAVA.

Zamenjam upraviteljsko mesto na dvo-rzedenici v srezu Slovenj Gradec. Primerno za učiteljski par. Ponudbe na upravo »Učiteljskega tovariša«.

Učiteljski pevski zbor JUU

Emil Adamič

—pev. Obvestilo. Članstvo Učiteljskega pevskega zbora je prejelo te dni okrožnico s točnim potovalnim programom turneje in koncertnim programom. Prosimo vse one članice in članice, ki se niso udeležili pevskega tečaja v januarja, da pošljejo do 5. februarja t. l. izpolnjene izjave za odtegljaje v turnejski fond. Tajništvo.

Stanovska organizacija JUU

Iz društev

Vabila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO ŠKOFJA LOKA bo zborovalo v ponedeljek, dne 13. februarja, ob 9. uri dop. v ljudski šoli v Škofji Loki. Poleg običajnih stanovskih točk bo na dnevnem redu zborovanja predavanje tov. Edvina Clementeja o astronomiji ter tov. Gruma o zemljevidih. — Vse članstvo vabimo najtopleje k polnoštevilni udeležbi! Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO CELJE bo zborovalo v soboto, dne 11. februarja t. l., s pričetkom ob 8. uri zjutraj na l. mestni ljudski šoli v Celju. Prvi del zborovanja bo posvečen 20. obletnici smrti Ivana Cankarja. O njegovem življenju in delu bo predaval slovstveni zgodovinar in književnik prof. g. dr. Anton Slodnjak iz Ljubljane, iz njegovih del pa bo recital režiser Narodnega gledališča g. Ciril Debevec. Na dnevnem redu so nadalje zelo važne zadeve stanu in organizacije. Knjižnica bo poslovala. K vstopu iskreno vabimo vse še nevljučene tovariše in tovarišice. K polnoštevilnemu obisku tega izredno lepega in važnega zborovanja prisrčno vabi odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V MURSKI SOBOTI zboruje 6. februarja 1939, ob 9. uri v Sokolskem domu v Murski Soboti. Na dnevnem redu je tudi zelo lepo predavanje, ki bo zanimalo vsakega od nas obmejnih učiteljev. Dalje prosimo tovariše(-ice), da nakazejo 1. februarja društvu članarino. Knjižnica posluje na dan zborovanja ob 8. do 9. v starem poslopju drž. ljudske šole na Aleksandrovi cesti. Društvo prosi tovariše(-ice), da povabijo v društvo tudi one tovariše(-ice), ki še niso člani naše stanovske organizacije. Ob 8. uri je sestanek odseka učiteljice istotam. Pridite! Odbor.

Novosti na knjižnem trgu

KOLENDAR »DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA« ZA LETO 1939. JE IZŠEL

Kakor vsako leto, tako je tudi letos izdala naša narodnoobrambna Družba sv. Cirila in Metoda svoj letni kalendar. Kalendar, ki je izšel v obsegu 85 strani, je razdeljen v glavnem na sledeče dele: naša dinastija, kraljevina, kalendar, zaslužni umrli Cirilmetodariji, katerih je bilo v preteklem letu žal res precej veliko število. Naj omenimo najbolj znane, katerim so posvečeni posebni daljši nekrologi, kakor Franji Tavčarjevi izpod peresa Kolarja Ivana, nadalje Ani Podkrajškovi od Potočnik Nilke, dr. Ferdin Lasiču od Tomažiča Ivana, Frančku Sršenu od Anta Bega. Sledi nato aktualen članek prof. Kolarja Ivana Družba sv. Cirila in Metoda od dvajsetletnici Jugoslavije. V tem članku trdi pisec, da je tudi danes, ko živimo v svobodni narodni državi, narodno-obrambno delo potrebnejše kakor kdaj koli. »Kajti s tem, da so bile postavljene meje politično osvobodjeni zemlji, samo s tem niso mogle biti ozdravljene kar na mah tudi vse rane v duhovnem narodnem življenju.« V tem članku tudi poda avtor, da je bilo na ozemlju današnje dravske banovine iz avstrijskih časov do leta 1919, kar 151 raznarodovalnih ljudskih šol, in sicer 60 nemških in 91 madžarskih ter 57 šulferajnskih šol in 4 vrteci. V letu 1919. je bilo vseh ljudskih šol v dravski banovini 822 z 2863 oddelki. Danes pa imamo prav na tem ozemlju 860 narodnih ljudskih šol (847 državnih in 13 zasebnih) s 4022 oddelki. Zelo poučen članek dr. Ilesiča Svetozarja »Kaj je geopolitika« razjasnjuje lažizanstveno podlago, po kateri si gotovi veliki narodi prisvajajo ozemlje manjših sosedov. Članke »Moji spomini na Drago« prinaša lep spominski opis bojev Slovencev s Kočevarji v bivši Avstriji izpod peresa pokojnega okrajnega šolskega nadzornika g. Josipa Turka. Vouk Ivan objavlja članek »Delovanje Družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu«. V tem članku so posebno zanimive statistike našega šolstva v Trstu, ki nazorno kažejo, kako se je ravno v tej naši ogroženi narodni postojanki širila narodna zavest. Brodnikov članek »Nemški in hrvaški bog« prinaša sliko narodnostnega boja na najbolj severni postojanki gradiščanskih Hrvatov. Statistično zanimiv je članek dr. Ilesiča Svetozarja »Pregled Slovencev v Evropi in izven nje« ter »Narodne manjšine v srednjeevropskih državah«. Posnemamo po članku, da živi Slovencev v Italiji 425.000, v bivši Avstriji 90.000, na Madžarskem 8000. V Franciji živi okrog 40.000 naših slovenskih izseljencev, v Nemčiji 50.000, v Belgiji 6000, na Nizozemskem 3000. Precej izseljencev Slovencev živi še na Poljskem, Češkoslovaškem, v Romuniji, Bolgariji in na Španskem. Tako živi v Evropi poleg naših narodnih manjšin v raznih državah še okoli

Šolski radio

r XVI. Torek, 31. januarja: Nekateri zanimivosti Beograda; g. Vinko Rupnik. Razpored: 1. Obrtna razstava. 2. Vojni muzej. 3. Muzej kneza Pavla. 4. Zivalski vrt. II.—III.—Petek, 3. februarja: Februar doma in v prirodi. Dialog, vodi g. Miroslav Zor. II.—III.

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo, dne 29. januarja, ob 17. uri predaval g. dr. Simon Zibert: Gospodarska škoda pri slinavki in parkljevki.

Poročila

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO ŽUŽEMBERK je zborovalo dne 12. novembra 1938. v Žužemberku ob primerni udeležbi.

Tov. predsednik Mervar je otvoril občni zbor ter podal poročilo o položaju v organizaciji, zlasti o poteku letošnje glavne skupščine v Zagrebu.

Nato se je vršilo predavanje tov. Ledra, šol. upravitelja v Smihelu, o principu šolskega dela v elementarnem razredu. Tov. predavatelj je razvijal trezne in pametne misli, kako delati v šoli, da se učitelj od samih metod, ki se mu ponujajo od vseh strani, ves ne zmede in ne izgubi. Učitelj mora znati kritično razbirati med dobrim in slabim, za naše razmere primernim in neprimernim. Zakaj, nekritično presajanje raznih tujih struj in metod na naša tla napravlja samo zmedo v našem šolskem delu. Ni važna metoda, važna je to, da da učitelj učencem solidno osnovo, na kateri bodo gradili sami v življenju in to v intelektualnem in vzgojnem oziru, vendar je treba dati vzgoji prednost pred učenjem. Pri vsem šolskem delu pa mora voditi učitelja ljubezen do otrok in poklica.

Da je govoril tov. predavatelj vsem iz srca, je pokazala živahna debata, ki se je razvila po predavanju. Tov. predavatelju za njegovo resno in lepo delo vse priznanje.

Nato je podala tov. tajnica svoje poročilo o gibanju in delovanju društva. Društvo dela prav živahno in se zanima za vsa šolska in izvenšolska vprašanja.

Tudi blagajniško poročilo je bilo ugodno. Večina članov redno plačuje svoje prispevke, le nekaj zamudnikov moti redno poslovanje. Blagajničarka želi, da se čimprej poboljšajo in poravnajo svoje obveznosti.

Prihodnje zborovanje bo meseca februarja v Žužemberku.

Fr. Mervar, t. č. predsednik. Rafaela Hrovatova, t. č. tajnica.